

Nro. 65. és 66.

**A' FELS. CSÁSZÁR, ÉS AP. KIRÁLY
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.**

Indult Bétsből, Kedden September 24-dik napján, 1810-ik
esztendőben.

B é t s.

Gróf *Pálffy Ferdinand* Fő Excellentiáját, Eő Csász. Kir. valóságos Titkos Tanácsosát, Kamarás Urat, és a' Csász. Kir. udvari Kamarának Tanácsossát, Alsó Magyar Országi fő Kammer Grófnak, és a' 7 Kir. Szabad Bányavárosoknak örökös Commissariusává tenni méltoztatott Fels. Urunk.

Bécsi Órásmester *Degen Jakob* egy olly mesterséges alkotmányt talált, mellynek segítségével a' levegő égbe fel szállhat. Már egynéhány versben próbát tett mesterséges szárnyaival a' Bétsi Publicum előtt, de egyszer sem bóldogúlhatott úgy, mint a' múlt Kis Asszony Havának 6-ik napján, Laxenburgban Eő Cs. K. Felségek,

a' Fels. Cs. Kir. Fő Herczegek és Herczeg Asszonyok jelenlétekben, a' midőn a' maga mester-séges szálló alkotmányát egy levegőbéli golyóbissal öszve kötvén, és a' földről fel emelkedvén, olly magassan fel repült a' levegő égbe, hogy allig lehetett őtet szemmel látni. Eö Csász. Kir. Felségek tellyes meglepédeccsel nézvén ezt az új találmányt, a' találonak tapsoltak, 's őtet Fejedelmi bőkezűséggel meg is ajándékozták.

Magyar Ország.

Ketskémétről Augustus 24-ik napján. Ezen privilégiált városnak lakosi már több ízben bőven ki mutatták, melly különös szeretettel és hajlandósággal viseltessenek a' Cs. Kir. Katonáság érant, de kiváltképen az ottan kvártirozó Palatinális Magyar lovas Ezeredihez.

Nem elég, hogy a' Nemes Tanács ezen Ezered Tiszti Karát mingyárt oda való érkezése után 5-ik Augustusban, délben fényes ebédvel, és estve fényes bállal, 's tántz mulattsággal megvendégelte légyen; sőt e' folyó September 8-ikán, mellyen némelly az Ezeredben katonáskodó, és a' múlt háborúban magokat meg különböztetett tagjainak érdem ereklyék (vagy inkább érdempénzek) ahoz illendő pompával, az oda való Nemesség, és számtalan népnek jelenlétében osztatódttak volna, az Ezeredből azon solennitásra öszvegyült számos Katonáságnak, kinek kinek egy font húst és egy itze bort, az alliszteteknek pedig két font húst, és két itze bort, 's azoknak, kik ereklyékkal, vagy is arany érdempénzel Eö Felségétől megjutalmaztattak, különösen kinek kinek öt forintokat ajándékozott.

A' már hazafiui szeretetéről esméretes, és egy polgári arany ereklyét viselő Erd. *Zollner* Úr 332 forintokat, és két hordó jó bort ajánlott az Ezerredből ott fekvő Katonaságnak; azon kívül a' megjutalmaztattaknak kinek kinek 4 forintot, az ispotályban lévő betegeknek pedig egy hordó bort, és egynek egynek egy forintot ajándékozott.

Nemes Magyar Hazánk fő és anya városának *Budának* e' folyó September 5-ik napján esett szerentsétlenségét egy olly Erd. hazánkfiának, barátunknak; 's velünk levelező társunknak leveléből irtuk le, a' ki azon borzasztó tűznek szemmel látott bizonyosága vólt. De mivel egy embernek, kiváltképen az illy veszedelmes környűl-állások, közt mindenütt jelenlenni, mindent szemmel látni, meg vizgálni és lerajzolni nem lehetett, az azólta hozzánk érkezett tudósításokból; Erd. Olvasóinkal még a' következő dolgokat is közleni kötelességünknek esmérjük.

Ennek a' le irhatatlan nagy szerentsétlenségnek szerzője, egy a' Rátz fürdőház mellett lakott *Schuler* nevű bodnár, vagy tulajdonképen egy *Gierl* nevű bodnár legény vólt, a' ki egy hordót akarván ki égetni, a' tűz lángja az akkori nagy szélveszek közt a' ház héjazatjába kapott, abból a' szomszéd házába, 's onnan azon egész és szomszéd útzákba, 's olly hirtelenséggel olly dühösséggel ki terjedt, hogy három óra el forgása alatt 400 háznál, és 100 embernél több lönn az emésztő tűznek prédájává, a' kik vagy a' tűz lángjában öszve égtek, vagy a' füstben meg fúltak, vagy a' le omlott házaknak falaiktól agyon verettek — sok száz familiák kóldulásra jutottak. — Az alatt, mig a' város egyéb részének lakosi szor

rentsétlen polgártársaiknak segítségekre, és a' tűz óltására mentek vala, a' dühös szélvész által elragadtatott zsendelek az ő házaikat is meggyújtották, földig le égették, és midőn haza mentek volna, hajlékaiknak hamvánál egyebet nem lehetek. — A' Rátz városban egy polgár a' maga hajlékat avval mentette meg a' tüztől, hogy nem lévén a' tűz óltására közel viz, pintzejébül egynéhány hordó bort vitetett fel, 's azzal óltotta meg a' házába akadt tüzet. — Egy 12 esztendőös gyermek a' tűz lángja előtt egy háznak pintzejébe futott, és midőn annak ajtaja is meggyullott, és a' tűz bellyebb bellyebb hatott volna, a' legközelebb lévő hordónak a' tsapját ki húzta, és a' behatott tüzet avval óltotta el. — A' tűz óltásában leghathatosabban szolgáltak a' Herczeg Eszterházy gyalog regementjének granatirossai, és ha ezek nem lettek volna, a' várba is behatott; és mindent meg emésztett volna a' tűz.

Országunk igen kedves Nádorispannya, mind vigasztaló és serkengető beszédjei 's biztatásai, mind hasznos tanátsa által buzdította a' lakosokat polgár társaiknak segítségekre, kinek példáját mások is követvén a' meg károsított lakosokat pénzel, kenyérrel és egyebb szükséges dolgokkal segítették, és hogy még hathatósabban segitődjenek egy Commissiót rendelt ki Eö Csász. Kir. Fő Herczegsége, melly abban foglalatoskodik, hogy a' kárvallott lakosok végső inségre ne jussanak. — Mingyárt a' tűz után sok jó szívű urak és tehetős polgárok, tehetségeknek mértéke szerént, a' meg károsodott Budai polgároknak szomorú sorsát hathatossan segiteni kívánták. *B. Wimmer* Cs. Kir. Kapitány 1000 forintot; a'

Cancelláriája 200 at. A' Pesti Magistratus a' polgársággal együtt 4770 for., az oda való kereskedők 5050 for; Hertzeg *Grassalkovics Antal* 5000-ot, a' Pesti Teátrum 1561 for; — a' Budai Teátrum 1990 forintot adakoztak segítségekre. Ezen utólsó summából 500 for. adott Nádor Ispány Eö Cs. Kir. Fő Herczega. Ezeken kívül a' Budai polgármester *Balasy Ferencz* 200 for. — a' Város birája *Kalmárffy Ignác* a' Leopold Rendjének kis kereszties tagja 500 for. — *Mayerffy Xavér* 1000 forintot, és mások is sokan, ki kevesebbet ki többet szolgáltatottak a' ki rendelt Commissio kezébe, azon végre, hogy adományaikból a' meg károsodott Budai lakosok segítsenek. — Reményleni lehet, hogy többen is és nagyobb számmal fognak találkozni mind az oda való, mind a' két Magyar Haza nagy lelkű lakosi közt, a' kik Országunknak ezt a' szerentsétlen, és már sokat szenvedett szemefényét, és régi Királyi városát hamujában maradni nem engedik, hanem előbbi fényes állapotjába helyheztetni igyekeznek, és nemcsak üres szóval, hanem valósággal is meg fogják mutatni, hogy hazájokat igazán szerető régi Magyar őseiknek valóságos maradékai légyenek.

Ezen alkalmatossággal meg nem álhatom, hogy azon igen dicséretes és követésre méltó hasznos szokást ne emlitem, mellyet a' Német Országí fő Oskolákban való tanulásom alatt tapasztaltam. Német Orzágnak néhány jó organizált tartományiban, nevezetessen Pruszszia Országban, minden Kantonban egy olly közönséges kaszsa van, mellybe tehetségeknek mértékéhez képest, minden tehetősebb lakos, minden hól-

napban adakozik valamit. Hogyha valamellyik Kántonban tűz támad, és több vagy kevesebb számú házak a' tűz által megemésztének, azonnal az el égett házak az illy közönséges költségen felépíttetnek, és olly állapotba helyhezíttetnek a' meg károsítatott lakosok, hogy az ő szokott kézi mesterségeket, vagy másféle életek módját folytathatták. —

Frantzia Birodalom.

Mivel az egész Frantzia Országban, nevezetesen annak déli tartományaiban igen sok protestans lakosok vannak: arra való nézve Napoleon Csász. *Montaubanban* egy olly Seminariumot állított fel, mellyben a' predikátori hivatalra magokat elszánt ifjak neveltetessenek, tanításának és szent hivatalokra készíttessenek. E' végre igen tudos Professorokat hivatott oda nagy fizetéssel. — Hajdan az úgy nevezett Hugonotáknak is szép Universitások vólt *Montaubanban*, melly 13-ik Lajós Király parantsolatjára 1620-ik esztendőben el töröltetett.

Azokban a' Frantzia Országi tartományokban, mellyekben sok szőlő termő hegyek találtnak, és sok esztendőben annyi termésck van, hogy elégtelenek azoknak leszedetésére és kiszállítására a' szőlős gazdák, a' Kormányzék rendelkezési szerént, arra únszollyák, és serkengetik a' helytartók őket, hogy nádmézet készítsenek szőlőhegyeiknek terméséből. Már Magyar Házánknak némelly részében is hozzá fogtak ehez a' dologhoz, és jó nádmézet készítenek a' szőlőből. Ez ugyan nem vólna rossz speculatio, ha a' szőlőből készített nádmézből több hasznot vc.

hetnének, mint a' borból, mellynek az árra a' jelenvaló időben felette felment.

A' Frantzia Monitörnek egyik darabjában, ilyen megjegyzést olvasunk az Anglusok ellen való háborúrol: „Annak a' haborúnak, *úgymond*, melly az Anglus kereskedés-ellen viseltetik, jó folyamataja vagyon. — A' colonialis portékák, akár török, akár amerikai hajókön találtassanak, mindenütt confiscaltatnak, 's kotyavetyére hányatnak. — Az Orosz Birodalomban, Pruszsziában, Meklenburgiában, 's Olasz-Országban sok illy portékák adattattak immár el. — E' miatt igen nagy kárt vallanak az Anglus kereskedők, és ha a' száraz Európai Hatalmasságok az Anglusok kereskedése ellen hathatossan fognak hadakozni, lehetetlen leszen N. Britannianak sokáig fenn állani.

A' Párisi Zsurnalisták azt jegyzik meg, hogy Antverpia erősségeinek építésében, és kikötőhelyeinek kitágításában sok ezer kezek foglalatkodjanak. — Azok a' Török Országi kereskedő hajók, mellyek a' Genuai, Livornói, és Marsiliai kikötőhelyekben egynéhány hólnaptól fogva tartattak, most már confiscaltattak.

Spanyol Ország.

A' Kadikszot ostromló Fr. hadi néphez sok artilleriás és munitziós szekerek küldettek. Még most is Marsal Victor folytattya ennek a' városnak ostromlását, melly lassú lépésekkel megyen ugyan előbbre, mind a' földnek fekvése, mind az ostromlásra meg kívántató tárgyaknak szükségé miatt: mindazáltal tsalhatatlanul szerentsés leszzen a' Frantziákra nézve annak kimenetele.

Még ugyan magát *Kádiksz* városát meg nem ágyúzták, de az azt körülvevő erősségekben az ágyúzók tűz már sok kárt tett. — Az ágyúzók hajóknak készítéseiben, és fel fegyverkeztetésekben is erőssen foglalatoskodnak a' Frantziák, a' melyekhez való fát a' *Sevilla* felett való erdőkből veszik. — Azok a' Frantzia Matrozok, a' kik mostanában mentének *Kádiksz* alá, fognak azon ágyúzók hajókon szolgálni, Andaluziából is sokan mentenek a' végre oda.

Más részről azt is meg kell vallani, és a' Madriti tudósításokból is azt olvassuk, hogy az azon várost védelmezőknek is nagy a' számok, és hogy az Anglus és Spanyol hadi népnek vezérei semmit el nem mellőznek, a' mit azon városnak védelmezésére, és megtartására alkalmazottnak és szükségesnek lenni tudnak és látnak, gyakorta kitsapnak az ostromló Frantziákra, de mindenkor nagy veszteséggel kénytelenítettnek vissza menni. — De Marsal *Soult* is a' *Kádiksz* ostromló Fr. seregnek fővezére olly alkalmas intézeteket tett, és tészen még most is, hogy előbb vagy később meg kell azon városnak hódolni. — A' Marsal *Mortier* kormányára bízott Fr. Corpus, melly eddig a' *Guadalquivir* jobb partján volt felosztva, számos segítő néppel szaporított meg, minekutánna Generál *Regnier* a' maga Corpusával *Badajoz* vidékéről Portugalliába másirozott volna.

A' Mallagai és Granadai erősségeket jó védelmező állapotba helyezettte Generál *Sebastiani*. — A' Murciai tartományból Andaluziába be-
rontott insurgenseket nagy veszteségekkel vissza verte. — A' Sevillai fő hadi szálláson új Spa-

nyol corpusok állittatnak és fegyverkeztetnek fel, mindenünnén sok rekruták mennek azokhoz, kiváltképen Andalüziának napkeleti részéből. — *József Napoleon* Spanyol Király még most is Madritban múlat. — A' Valenciai erősségnek oszromoltatását a' Tortosai várnak meg hódolására halasztat a. — A' Madritban vólt Lengyel sereg Andalüziába küldetett. — Azok az insurgens csoportok, mellyek az Arragóniai és Navarrai hegyek közt lappangottak, és sok kegyetlenséget vittek végbe, egészen eltöröltettek.

Olasz Ország.

A' Nápolyi uralkodó Királynak *I. Joahim Napoleonnak* Augustus 19-ik napjára esett neve napja, mind Napoly városában, mind a' Királynak Pialei fő hadi szállásán meg innepeltetett. A' Király Augustus 18-ik napjának estéjén az egyesült Frantzia és Nápolyi Armadiának Generálisaitól Reggióba meghivattatott, 's oda Pialei fő hadi szállásáról velek együtt el is ment, és csak a' Generál Stabnak vezérje Generál Rénier maradt a' Király fő hadi szállásán. — A' következő napon, úgymint Augustus 19-ik napjának reggelén, sok ágyúropogással jelentetett ki azon nevezetes innep nap. — A' Reggiói municipalitás a' fő templom piatzán 300 fogásból álló ebédet adott egy táblán, egy másik táblán, a' Generálisok és Kir. ministerek ebédlettek, egy harmadik táblán pedig 300 katonák a' Reggiói katonai őrizetből. A' népiék és szegényeknek sok eledel és bor osztatott ki. — Este fényes bál tartatott, mellyre 1000 személyek, 's azok közt 200 dáma hivatottak meg. Maga is megjelent arra

a' Király. — A' következett napon nagy summa pénzt osztatott ki a' szegények közt, 's azután Generálisaival együtt vissza ment Pialei fő hadi szállására.

A' múlt Augustus 25-ik napján, a' Pialei fő hadi szálláson költ hivatalos újság levelek szerint, a' Nápolyi ágyúzó salupoknak egy nagy része Scillából, bal kézre, *Punta de Pezzo* felé evezett, mellyenn megrettenvén az ellenség a' Messinai szoros tengerben lévő védelmező lineáját mingyárt azon egy linea hajóval, egy fregattal, egy briggel, és egy Corvettel erőssítette meg, mellyek azon ideig Faro mellett nyugottak vas-matskákon. — Az Augustus 26-ik napját követett éjjel 20 ágyúzó salupokat küldött ki *Joakim* Király a' *Punta del Pezzo*i kikötőhelyből a' Sziciliai tenger partokon fekvő ellenséges tábornak fellármáztatására, mellyek elsőben erőssen tüzeltek ágyúikból, 's azután olly közel mentek a' Sziciliai tenger parthoz, hogy flintából is lövöldözhatték az ellenséget. — Minekutánna ezek az ágyúzó salupok 200 ágyúlóvésnél többet tettek volna, onnan előbbi állásokra minden veszteség nélkül vissza mentek.

Augustus 27-ik napján, a' mint előre ellehetett látni, 80 ágyúzó saluppal, egy fregattal, egy korvettel, és egy briggel *Punta del Pezzo* előtt meg jelenvén az ellenség a' Nápolyi flottillát megtámadta, de ez, a' Király rendelése szerint, csak akkor kezdett amarra tüzelni, midőn karátsokkal is ellehetett volna érni. De minekutánna *Joakim* Király Pialei sátorából észre vette volna, hogy az ellenséges hajók a' Messinai szoros tengernek habjaitól észak felé hanyattak és

hajtattak volna, a' *Bougourd* osztályával üzöbe vétette, a' *Bausan* osztályoseregét pedig a' Sziciliái tenger partok alá küldötte az azokon volt ellenséges tábornak megtámadására, melyet a' 30 ágyúzó hajók abban a' szempillantásban nem védelmezhettek. — Mihelyt az első ágyúgolyóbis táborokba repült, minden katonák azokba a' gödrökbe ugrándoztak bé, melyeket a' tenger partyán magok védelmezésekre ástak vala, és midőn az egygyesült Frantzia Nápolyi ármádia már szállító hajókra menni, és Sziciliába kiszállani akart volna, meg rettenvén az Anglusok, minden hadakozó hajóikon lévő vitorlákat szélnek botsátottak, ágyúzó salupjaikat evedző lapátokkal mozdulásba tették, és körömszakadásig azon erőlködtek, hogy előbbi védelmező lineájokhoz vissza mehessenek, melly után hat óráig tartó véres tengeri tsata következett, és mind a' két részről volt valamelly veszteség. Az egygyesült Fr. 's Nápolyi ármádia szemmel látott tanúja volt ennek a' tengeri tsatának, melly olly tüzet gerjesztett a' katonaságban, hogy midőn *Joaquim* Király oda ment, és soraikon által lovaglott volna, minden katonák és matrozok így kiáltoztak: *Sziciliába! Sziciliába!* Ebből a' történetből nyilván által láthatták a' Brittusok, hogy a' Sziciliába való kiszállás nem tartozik a' lehetlenségek közzé, és ha az ő hadakozó hajóik történetből kedvező szelet nem kaptak volna, bizonyosan végre hajtatódott volna a' kiszállás.

Bausan híres hajós kapitány, és több hajókázásban gyakorlott matrozok, a' kik a' Messinai szoros tengerben lévő folyamatokat ujobban

megvizgálták, úgy tapasztalták, hogy abban az Angliai nagy hadakozó hajoknak lehetetlen szabadosan ide 's tova fordulni, sőt inkább az ellenkező napkeleti szelek közt tellyességgel nem lehet hasznokat venni; ellenben az ő ágyúzó sálupjaikkal a' Nápolyi Királyi számos fegyveres hajók mindenkor szembe szállhatnak. — A' Frantzia és Nápolyi egyesült armádia, melly Scillanál jobbra és balra apróbb táborokban fekszik, a' hajókra való szállásban, 's az azokból való kiszállásban, és az evezésben szorgalmatosan gyakoroltatik,

Westfália Ország.

Yéromos Napóleon Király a' Hannoverai tartománynak meglátogatása után, Kaszszelbe való vissza utazásában, a' múlt Augustus hónap végén, *Göttinga* városát is ezt a' tudományoknak igen hires műhelyét meg látogatta, a' hova 30 lovas deákok kísérték bé Eö Kir. Felségét. — Oda lett érkezése után néhány szempillantat múlva, a' Fels. Királynéval együtt, az ott lévő *Universitás* fényes épületjének megnézésére ment, a' hova az oda való *Professzorok* már az előtt öszve gyűltek vala. — Sokáig beszélgetett Eö Felsége ezen fő *Oskolának* *Nestorával* *Heyne* *Professor* *Urral*, és helybehagyta azt a' plánomot, melly szerént a' könyvtartó *Tárnak* vagy is *Bibliotékának* szálája meg nagyobbitassék, annál inkább, mivel a' *Helmstadti* *Universitás* könyvei és a' *Wolfenbütteli* *bibliotéka* is *Göttingába* fogának által vitettetni, és az oda való könyves tárházzal öszve kaptsoltatni. — Sokáig beszélgetett Eö Kir. Felsége *Gausz* hires *Astronomiae* *Profes-*

sor Urral, 's annak segédjével Harding Urral is, a' ki néhány esztendővel ennekelőtte a' *Junó* nevezetű új plánétát feltalálta vala.

A' most élő tudós világ előtt közönségesen esméretes Párisi Filosofus *Villiers* abban a' hasznos könyvében, mellyben az Európai Universitásokról, avagy fő Iskolákról, és az azokban lévő nevezetesebb Tanitokról nem régiben irt vala, azt jegyzi meg, hogy a' Göttingai Universitásnak Bibliotekájánál, sem a' könyveknek számára, sem azoknak belső hasznos, 's betses vóltokra nézve nevezetesebb 's hasznosabb Bibliotéka nem találtatik Európában, mellynek katalógusa 86 nagy rét darabból áll. Ezt a' fő Oskolát, a' múlt 18-ik században, az 1734-ik esztendőben állította fel Hannoverának akkori Választó Fejedelme *II. György* Angliai Király, és mind arra, mind annak bibliotekájára igen nagy summa pénzt fordított, mellynek intereséből mind azon Universitásbéli Professorok fizettetnek, mind a' bibliotéka szaporittatik. — Báró *Münchhausen* Hannóverai tudós Minister, és azon Vál. Fejedelemségbéli Ekklesiáknak és Oskoláknak fő Curatora leg több költséget fordított erre a' bibliotékára, és minden régibb 's újabb hasznos könyvekkel meg gazdagította. Néhai *Bünau* tudós Szakszóniai minister bibliotekájának nagy részét, mellynek tsak a' Katalógusa öt vastag négy nagy rétű nyomtatott könyvből állott, 1774 ik esztendőben a' Göttingai bibliotéka számára vette meg.

Ennek a' fő Oskolának és Bibliotékának felállítására előtt, a' Vaticana Romában, a' *Bodleiana* az Oxfordi Universitásban, és a' Bétsi Császári Bibliotékák az egész világban leg nevezetesebbek.

tesebb bibliotékáknak tartattak. A' Mátyás Király Budai bibliotékájából, mellynek nagy részét, a' Mohátsi veszedelem után, a' mély tudatlanságban volt Muzulmannok elpusztították, sok szép könyvek bújdosnak a' Vaticana és Bétsi bibliotékákba, kiváltképen kézzel írott könyvek, mellyek megbetsülhetetlenek. — Az Oxfordi a' régi manuscriptumokra nézve leg gazdagabb és hiresebb. A' Wolfenbütteli Bibliotékában igen sok régi és ritka kézzel írt könyvek találhatók, és a' könyv nyomtatás mesterségének fel találásától fogva kinyomtatott bibliák abban megszerestettek. — Spanyol Országban, az Eskuriali bibliotékában sok régi irások és könyvek hevernek, de a' mint egy *Clarke* nevezetű Angliai követségbéli tudós pap Spanyol Országról való irásában megjegyzette, mind porosok, az az, senki sem olvassa, és az eddig uralkodott Spanyol Királyoknak uralkodások alatt, senkinek sem engedte meg az abba való bemenetelt a' Tribunalis Inquisitió, és ő is, tudniillik a' nevezett *Clarke*, az Anglus követnek közbevetésére nyerte meg az abba való menetelt.

Svézia Ország.

A' Stockholmi udvari újságok szerint, leg előben is a' paraszti Rend választotta a' *Ponte-Corvoi* Herczeget Korona örökösnek, mellyet a' többi Rendek is követtek annakutánna. Ennek a' választásnak a' híre egész Svécia Országot nagy örömmel töltötte bé, mindenek olly reménységtől tápláltatván, hogy ő fogná, t. i. a' *Ponte-Corvoi* Hertzeg ennek az Orzágnak hajdani fényességét vissza szerezni. A' miképen a' Frantzia

revolúció miatt támadott háborúnak historiajából ki tessük, és mi is rövideden le irtuk, sok esetben, sok környülállásokban hasznossan szolgált ez a nagy hős a maga hazájának. A Svétzia nemzet eleitől fogva vitéz nemzet vólt, és ha jó vezére leszen, előbbi bátor szívét visszanyeri, és nem minden ellenség előtt fog meg rettenni. Tengeri ereje még azok közt a veszedelmek közt is, mellyek az utolsóbb esztendőkbén Svétziát érdeklették, sérthetetlenül maradt, leghatalmasabb a Balticum tengerben, és ha segedelmet kaphat, néhány esztendő múlva, a több Európai tengerekben is méltó tekintetet szerezhethet magának. Továbbá semmi fontos dolog nem történhetik Európának alkotmányában, mellyben Svécia Ország a Politicusoknak figyelmetességét magára nem vonhatná; ezeken kívül, ha a Korona örökösnek természetes tulajdonságaira tekint a Svéciai nemzet, méltán örvendhet magának, hogy egy illy minden tekintetben hatalmas dynastiára szerezhett szert, mint a millyen fog lenni a *Ponte-Corvói* Herczegé jövendőben. — A meg holt Korona örökösnek testvér bátyára, a *Holstein-Augustenburgi* Herczegre, az *Oerobrói* Ország gyűlésben jelen vólt 140 deputatusok közül tsak heten voksóltak, az *Ex-Király* elsőszülött fiára pedig tsak öten. — Marsal *Bernadottenak*, az a jósága, az a kegyessége, mellyel ő a *Lübeckben* hadi fogságra esett Svéciai katonaság eránt viseltetett, nagyon előmozdította az ő Svéciai Korona örökössé való választatását. — Néhány újságlevelek azt hirdetik, hogy a mostan uralkodó *Király XIII. Károly* sokszor betegeske-

dik, és kevés reménység lehet hosszú uralkodásához.

Elegyes Dolgok.

A' Liszszabonai insurrectionalis Junta az Orleansi Herceget a' Kataloniában lévő insurgens armadianak vezérlésével kínálta meg. Ugy hallatik, hogy ez a' Frantzia Országi Ex-herceg Londonból Kadikszba küldetett által. — General Stuart, a' Sziciliai és Anglus egyesült hadi seregeknek fő vezérjek, Messinánál, azoknak vigyázatra való szoktatások végett, tsak nem minden éjjel két sőt három izben is lármát üttet. Ez a' Gen. egynéhány ezer darab 15 lábnyom hosszúságú dzsidákat tsináltatott, 's azokat a' Messinai sántokban fekvő Sziciliai katonák közt fei osztatta. — A' Koppenhágai fő Kormányzók, minden Gothenburgban találtatott Angliai portékákat leárestaltatott. — Ezt mivel a' Stokholmi Kormányzók is a' Svéciai kikötőhelyekben lévő Anglus portékákkal és colonialis termékekkel, — Dánczig városának azon erősségeit, mellyek annak ostromoltatásakor nagyon meg károsítottak, most Frantzia Indzsínöröknek igazgatások alatt újjobban fel építettnek. — Ott is meg innepeltetett a' Frantzia Császárnak és Császárnénak neve napja a' múlt Augustus hólnapban. Az ott lévő, Frantzia, Szakszóniai és Lengyel hadi nepből álló őriző sereg a' *Te Deum laudamus* alatt egynéhány szalvét adott ágyukból; estére fényes bált adott az oda való Kormányzó, mellyre hét vagy nyólczszáz személyt hivattatott meg.